

## 5. Učební osnovy

### 5. 1. Jazyk a jazyková komunikace

#### 5. 1. 1. Český jazyk a literatura

#### **Charakteristika vyučovacího předmětu – 1. stupeň**

##### ***Obsahové vymezení předmětu***

Kvalita osvojení a užívání mateřského jazyka v jeho mluvené i písemné podobě je základním znakem úrovně všeobecné vzdělanosti žáků na základní školy, nástrojem funkčního dorozumívání i nástrojem jejich integrace do lidských společností. Otvírá žákům svět vyjádřený verbálními prostředky a umožňuje jim komunikaci s kulturními výtvořky a hodnotami.

- směřuje k ovládnutí základních jazykových jevů pro dorozumívání v ústní i písemné podobě
- k osvojování a rozvíjení čtenářských schopností
- vede k využívání různých zdrojů informací – př. slovníky, encyklopedie, katalogy, pro rozšiřování znalostí a dovedností potřebných pro další vývoj.

##### ***Časové vymezení předmětu***

Vyučovací předmět Český jazyk se vyučuje jako samostatný předmět ve všech ročnících:

| třída  | první | druhá | třetí | čtvrtá | pátá |
|--------|-------|-------|-------|--------|------|
| dotace | 8     | 8     | 8     | 7      | 7    |

##### ***Organizační vymezení předmětu***

Ve výuce se užívají formy a metody práce podle charakteru učiva a vzdělávacího cíle:

- Výklad učitele
- Didaktické hry
- Společný zpěv s doprovodem
- Práce s orffovými rytmičnými nástroji
- Frontální výuka s názornými pomůckami
- Samostatná práce a individuální řešení zadaných úkolů
- Skupinová práce
- Projekty na vybrané téma
- Domácí úkoly, příprava podkladů do vyučování
- Vyhledávání informací v odborné literatuře a na internetu
- Videozáznamy
- Počítačové programy
- Hraní rolí, divadlo

### ***Mezipředmětové vztahy***

- *Matematika*: číslice, počítání, matematické symboly, zahraniční měna; základní, řadová
- *Informatika*: vyhledávání informací, podklady pro projekty, výukové programy, testy, procvičování gramatiky, tématické okruhy, používání slovníku; komunikace e-mailem
- *Prvouka*: popis zvířat, rostlin, památky, správná výživa, pravidla společenského chování
- *Přírodověda*: příroda, životní prostředí, ochrana ohrožených živočichů, popis zvířat, lidské tělo (slovní zásoba, pohyby, spojení s onemocněními, sporty apod.)
- *Vlastivěda*: geografie České republiky, světa, státy a hlavní města, názvosloví (hory, řeky, jezery, moře, ostrovy apod.), světové strany, vyjádření směru, orientace na mapě
- *Hudební výchova*: hymna národní a ukazovací písně, světoví interpreti, hudební styly a skupiny, skupin, hry na hudební nástroj; slovní zásoba hudebních nástrojů (vizuální a poslechové rozeznání)
- *Výtvarná výchova*: ilustrace
- *Tělesná výchova*: ukazovací písničky, pohyb v rámci motivačních a didaktických her
- *Pracovní činnosti*: výroba pomůcek do vyučování i ke hraní rolí, divadla
- *Křesťanská výchova*: náboženské svátky, základní slovní zásoba

### **Průřezová témata**

#### ***Osobnostní a sociální výchova – OSV***

Vedeme žáky ke komunikaci v základních životních situacích, dialogu se spolužáky, učiteli a umění naslouchat a reagovat na obsah sdělení.

#### ***Výchova demokratického občana***

Učíme žáky vyjadřovat své názory a postoje, vysvětlit a obhájit svá tvrzení, pomáhat druhým k lepší orientaci ve struktuře jazyka i vyjadřování.

#### ***Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – EGS***

Seznamujeme žáky s odlišnostmi kultur zemí a učíme je respektu k jejich historickým i kulturním hodnotám.

#### ***Multikulturní výchova – MV***

Učíme žáky empatii a toleranci k sobě navzájem při skupinové práci, uvědomění si různosti schopnosti učení se jazyku a z toho vycházejícímu respektu k chybám, odlišnostem v kultuře, národnosti i osobnosti.

#### ***Environmentální výchova – EV***

V rámci tématických celků o přírodě a životním prostředí učíme žáky nejen základním pojmům s nimi spojených, ale i porozumění nutnosti ochrany jejich životního prostředí.

## ***Mediální výchova***

Pomáháme žákům pracovat s různými médii (audio, video, počítačové programy, internet) za účelem zpevnění a procvičení učiva, možnosti evaluace, vyhledávání a zpracování informací.

## **Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvíjení klíčových kompetencí žáků**

### ***Kompetence k učení***

- vedeme žáky ke stálému zdokonalování čtení
- vytváříme podmínky pro získávání dalších informací potřebných k práci
- stanovujeme dílčí vzdělávací cíle v pravopisu
- motivujeme žáky k aktivnímu zapojování se do vyučovacího procesu

### ***Kompetence k řešení problému***

- žáci navrhnou různá řešení problémů, dokončují úkoly a zdůvodňují své závěry
- žáci si vzájemně radí a pomáhají
- učitel hodnotí práci žáků způsobem, který jim umožňuje vnímat vlastní pokrok

### ***Kompetence komunikativní***

- vedeme žáky k výstižnému a kultivovanému projevu
- žáci dokáží prezentovat své myšlenky a názory

### ***Kompetence sociální a personální***

- organizujeme práci ve skupinách, aby žáci spolupracovali při řešení problémů
- vedeme žáky k prezentaci svých myšlenek a názorů a k vzájemnému respektu
- vytváříme příležitosti pro relevantní komunikaci mezi žáky
- žáci respektují pokyny pedagogů

### ***Kompetence občanské***

- využíváme literatury naučné i vědecké k vytváření postoje k přírodě, k životnímu prostředí
- žáci zvládnou komunikaci i ve vyhraněných situacích
- pro žáky s postižením jsou k dispozici vhodně přizpůsobené pracovní materiály

### ***Kompetence pracovní***

- vedeme žáky k organizování a plánování učení
- zajímáme se, jak žákům vyhovuje jeho způsob výuky
- požadujeme dodržování dohodnuté kvality, postupů, termínů